

Dobré odpoledne,

ráda bych vás pozvala k posteru, který jsme vytvořili v knihovně ČVUT na téma Proměny v akvizici.

Na posteru jsme se snažili grafickým způsobem zjednodušeně vyjádřit, jak v naší knihovně vnímáme to, že způsoby akvizice nebo přístupy k ní se v posledních letech pozvolna, ale zásadně mění. A jaké postavení akvizice v naší knihovně má a co vše ji ovlivňuje.

Klasický přístup k akvizici

- Jsme VŠ knihovna se specifickými potřebami a požadavky uživatelů, v prostředí se specifickým přístupem
- Tradiční formy
  - klasický akviziční plán (požadavky akademické obce, nabídky vydavatelství, ediční plány, katalogy technických univerzit, agregátoři)

Předplatné

Trvalý nákup

Zjednodušeně se dá říci, že dříve akvizičního pracovníka zajímaly především dvě formy nákupů a to buď ve formě trvalého nákupu, nebo předplatného. To samozřejmě zůstává stále stejné. Ale nabídka služeb nebo dalších možností, jak k akvizici přistupovat, je stále širší a různorodější.

Současný pohled na akvizici - stále klasicky, ale i nově

- **Netradiční formy**
  - **PDA**
  - **DDA**
  - **OA**
  - **Prodejní výstava...**
- **Nové způsoby zajišťování informačních zdrojů**
  - Elektronická výpůjčka (zahraniční e-knihy, české e-knihy...)
  - Nabídka různých akvizičních nástrojů (GOBI)
  - Open Access

Inforum, 30. - 31. května 2017, Praha

V naší knihovně se snažíme nové trendy vstřebávat, zkoušet a pak vyhodnocovat. Ať už jde o různé modely akvizice řízené uživatelem, nástroje typu GOBI, různé formy elektronických výpůjček a to zahraničních i českých titulů. Nebo například pořádání výstav na půdě knihovny. Dále rozhodování, zda do nabídky knihovny zařadit též volně dostupné tituly.

Může se zdát, že pro univerzitní knihovnu, která je úzce spjata se svými uživateli ať už z řad studentů nebo vyučujících, je zjištění jejich potřeb a následné zajištění požadavků, snadným krokem. V určitých případech tomu tak samozřejmě je, například díky seznamům doporučené literatury nebo přímých požadavků od vyučujících na nákup konkrétního titulu.

Co (kdo) všechno má vliv?

- Zpřístupnění dle konkrétní potřeby
- Kde končí akvizice a začínají služby
- Technologie se nezastaví
- Statistiky a zase statistiky – odpovědi určující směr

Inforum, 30. - 31. května 2017, Praha

Problém ale je, že česká odborná literatura nevychází v takové míře jako dřív, mění se také způsoby výuky a kanály, kterými se informace od vyučujících dostávají ke studentům. Linka vyučující - vydavatelství - knihovna se často úplně obchází. Od české tradice vydávání skript se pomalu upouští a vyučující používají jiné nástroje typu Moodle.

S rozvojem technologií se mění nejen způsoby výuky, ale také způsoby studia a potřeby studentů, kteří preferují vše na jednom místě a hned. Mění se také způsoby publikování vědeckých výstupů.

V knihovně také cítíme určitý posun ve vnímání kompetencí ohledně akvizice. Ještě před pár lety bylo celkem jasné, jakou náplň má oddělení akvizice a jakou oddělení elektronických informačních zdrojů. Dnes tato dvě oddělení musí spolupracovat velice úzce, protože jejich náplň se často překrývá. S rozvojem e-výpůjček se také posouvá hranice, kde končí akvizice, a kde začíná služba. Tím, že se snažíme e-výpůjčky zakomponovat do našeho knihovního katalogu, musí s akvizicí též úzce spolupracovat systémový knihovník.

Budoucnost akvizice ve VŠ knihovně

- Změna přístupu k akvizici – ovlivněna změnami ve způsobu výuky
- Větší důraz na obsah – mnohem komplikovanější
- Klíčem je identifikace potřeby a požadavku

Inforum, 30. - 31. května 2017, Praha

Přes všechny možné společenské, technologické i komunikační změny je pro nás stále alfou a omegou identifikace potřeb a požadavků našich uživatelů. Akvizici tak vnímáme jako určité soukolí několika různých prvků, které se navzájem různě ovlivňují, zároveň však musí pracovat v souladu.

Děkujeme za pozornost.

tereza.sorejsova@cvut.cz

daniela.nova@cvut.cz

helena.kovarikova@cvut.cz

Inforum, 30. - 31. května 2017, Praha

Tímto vás zvu k našemu posteru.